

**ONA TILI VA ADABIYOT DARSLARIDA ZAMONAVIY PEDAGOGIK
TEKNOLOGIYALARDAN FOYDALANISH.**

Eshankulova Shohista Xayitmuratovna

Toshkent davlat yuridik universiteti qoshidagi

M.S.Vosiqova nomidagi akademik litseyi Tillar kafedrasining

Katta o'qituvchisi Ona tili adabiyot

971777234

Annotatsiya. Ushbu maqola umumiy o'quv tajribasini oshirishga qaratilgan zamonaviy pedagogik texnologiyalarni ona tili va adabiyot darslariga integratsiyalashuvini o'rganadi. U raqamli vositalarni samarali joriy etishning turli usullari va strategiyalarini muhokama qiladi, bunday integratsiyaning potentsial natijalarini taqdim etadi, foyda va muammolar haqida puxta muhokama qiladi va o'z sinflarida ushbu texnologiyalarni o'zlashtirmoqchi bo'lgan o'qituvchilar uchun takliflar bilan yakunlanadi.

Kalit so'zlar: pedagogik texnologiyalar, ona tili, adabiyot darslari, zamonaviy ta'lim, raqamli vositalar, o'quvchilarni jalb qilish, o'quv natijalari.

Аннотация. В данной статье рассматривается интеграция современных педагогических технологий на уроках родного языка и литературы, направленных на повышение общего опыта обучения. Он обсуждает различные методы и стратегии эффективного внедрения цифровых инструментов, представляет потенциальные результаты такой интеграции, подробно обсуждает преимущества и проблемы и завершает предложениями для учителей, которые хотят внедрить эти технологии в свои классы.

Ключевые слова: педагогические технологии, родной язык, уроки литературы, современное образование, цифровые инструменты, вовлеченность учащихся, результаты обучения.

Annotation. This article explores the integration of modern pedagogical technologies into native language and literature classes aimed at enhancing the overall learning experience. It discusses various methods and strategies for the effective implementation of digital tools, presents potential results of such integration, thoroughly discusses benefits and problems, and concludes with suggestions for teachers who want to master these technologies in their classrooms.

Keywords: pedagogical technologies, native language, literature lessons, modern education, digital tools, student involvement, educational results.

Bugungi jadal rivojlanayotgan ta'lim landshaftida sinfdagi texnologiyaning ro'li tobora ommalashib bormoqda. Zamonaviy pedagogik texnologiyalar o'qituvchilarga

talabalarni jalb qilish, o'quv tajribalarini shaxsiylashtirish va ta'limning umumiy sifatini oshirish uchun yangi yo'llarni taklif etadi. Ushbu maqola ona tili va adabiyot darslari kontekstida ushbu texnologiyalarning o'ziga xos qo'llanilishini o'rganib chiqadi, ularning ushbu muhim mavzularda o'qitish va o'rganishda inqilob qilish imkoniyatlarini yoritadi.

- Interaktiv raqamli tarkib: elektron kitoblar, Audiokitoblar va multimedia manbalari kabi interaktiv raqamli tarkibni kiritish adabiyot darslarini yanada qiziqarli qilishi mumkin. Ushbu manbalar talabalarga matnlarni dinamik usullar bilan o'rganish, tushunish va tanqidiy fikrlash qobiliyatlarini oshirish imkoniyatini beradi.
- Virtual haqiqat (VR) va Kengaytirilgan haqiqat (AR): VR va AR kabi immersiv texnologiyalar talabalarni adabiy asarlar sozlamalariga olib borishi mumkin, bu ularga hikoyani bevosita tasavvur qilish va his qilish imkonini beradi. Ushbu tajribaviy ta'lim yondashuvi ularning adabiyot bilan aloqasini chuqurlashtirishi va saqlashni yaxshilashi mumkin.
- Onlayn munozara platformalari: onlayn munozarali platformalar va forumlardan foydalanish talabalarni adabiy munozaralarda faol ishtirok etishga undaydi, jamoatchilik va hamkorlik tuyg'usini rivojlantiradi. Ushbu platformalar, shuningdek, talabalarga o'zlarini yanada qulayroq ifoda etishlariga imkon beradigan turli xil o'quv uslublarini joylashtirishi mumkin.

Ona tili va adabiyot darslarida zamonaviy pedagogik texnologiyalardan foydalanish o'quvchilarning o'quv tajribasini sezilarli darajada oshirib, ularning tili va madaniyatini chuqurroq anglash va qadrlashni rivojlantirishga yordam beradi. Ushbu darslarga zamonaviy pedagogik texnologiyalarni kiritishning ba'zi usullari:

- Interaktiv raqamli kontent: elektron kitoblar, Audiokitoblar va onlayn adabiyotlar ma'lumotlar bazalari kabi interaktiv raqamli kontentdan foydalaning. Ushbu manbalar talabalarga o'z ona tilidagi ko'plab adabiy asarlar va matnlardan oson foydalanish imkoniyatini beradi.
- Onlayn munozarali forumlar: talabalar adabiyot haqida munozaralarda qatnashishlari mumkin bo'lgan onlayn munozarali forumlar yoki platformalar yarating. Bu tanqidiy fikrlashni va matnlarni tahlil qilishni rag'batlantiradi va talabalar o'z fikrlari va talqinlarini yozma ravishda ifoda etishlari mumkin.
- Videokonferentsaloqa va vebinarlar: videokonferentsaloqa platformalari orqali virtual mualliflar suhbatlarini, adabiyot seminarlarini yoki mehmonlar ma'ruzachilarining sessiyalarini tashkil qiling. Bu talabalarga mutaxassislar va mualliflar bilan o'zaro aloqada bo'lish, adabiyotning mazmuni va mavzulari to'g'risida tushuncha olish imkonini beradi.

- Raqamli hikoyalar: talabalarni raqamli hikoyalar loyihalarini yaratishga undash. Ular o'zlarining hikoyalari, podkastlari yoki vloglarini o'z ona tillarida yozishlari va yozib olishlari, ijodkorlik va til ko'nikmalarini namoyish etishlari mumkin.
- Til o'rganish ilovalari: grammatika, lug'at va talaffuzga qaratilgan til o'rganish ilovalarini birlashtiring. Ushbu ilovalar til o'rganishni yanada qiziqarli va shaxsiylashtirishi mumkin.
- Onlayn viktorinalar va baholashlar: o'quvchilarning adabiy tushunchalar, mavzular va tilni bilishini tushunadigan viktorinalar va baholarni yaratish uchun onlayn platformalardan foydalaning. Bevosita hisobot taqdim etilishi mumkin, o'z-o'zini baholash va takomillashtirish yordam.
- Bloglar va onlayn jurnallar: talabalarga o'zlari o'rganayotgan adabiyotlar haqida mulohazalar, tahlillar yoki sharhlar yozadigan onlayn bloglar yoki jurnallarni yuritishlari kerak. Bu muntazam yozish amaliyotini targ'ib qiladi.
- Ijtimoiy tarmoqlar va onlayn hamjamiyatlar: talabalarni tegishli adabiy akkauntlarni kuzatishga va adabiyotlarni muhokama qilish, kitob tavsiyalarini baham ko'rish va haqiqiy kontekstda til ko'nikmalarini mashq qilishlari mumkin bo'lgan onlayn jamoalarga qo'shilishga undash.
- Hamkorlikdagi onlayn loyihalar: talabalardan multimedia taqdimotlari, raqamli hikoyalar yoki hatto virtual adabiy jurnal yaratish ustida birgalikda ishlashni talab qiladigan hamkorlikdagi loyihalarni tayinlang.
- Tilni tarjima qilish vositalari: talabalarga adabiyotni ona tilidan boshqa tillarga va aksincha tarjima qilishning nuanslarini o'rganish uchun manba sifatida onlayn tilni tarjima qilish vositalaridan foydalaning.
- Raqamli kutubxonalar: ona tilidagi tarixiy hujjatlar, qo'lyozmalar va badiiy matnlarni o'z ichiga olgan raqamli kutubxonalar va arxivlarga kirish. Bu talabalarga adabiyotning tarixiy kontekstini o'rganishga yordam beradi.
- Gamifikatsiya: o'rganishni yanada qiziqarli qilish uchun gamifikatsiya elementlarini qo'shing. Talabalarni o'quv jarayonida faol ishtirok etishga undaydigan til va adabiyot mavzusidagi o'yinlar yoki qiyinchiliklarni yarating.
- Adaptiv ta'lim platformalari: tarkib va faoliyatni har bir talabaning bilim darajasi va o'rganish tezligiga moslashtiradigan, shaxsiylashtirilgan o'quv tajribasini ta'minlaydigan adaptiv ta'lim platformalarini amalga oshirish.
- Aloqa va tahlil: talabalarning taraqqiyotini kuzatish va ularning ishlashi haqida batafsil ma'lumot berish uchun texnologiyadan foydalaning, bu o'qituvchilarga talabalar qo'shimcha yordamga muhtoj bo'lgan joylarni aniqlashga imkon beradi.

Ushbu zamonaviy pedagogik texnologiyalarni ona tili va adabiyot darslariga kiritish o'quv tajribasini yanada dinamik, interaktiv va bugungi raqamli bilimdon

talabalar uchun dolzarb bo'lib, ona tilining madaniy va lingvistik merosini saqlab qolish va targ'ib qilish imkonini beradi.

Foyda aniq bo'lsa-da, ushbu texnologiyalarni samarali amalga oshirishda qiyinchiliklar mavjud. Qurilmalarga kirish va ishonchli internet ulanishlari ba'zi talabalar uchun to'siq bo'lishi mumkin. Bundan tashqari, o'qituvchilar ushbu vositalardan optimal foydalanish uchun tegishli tayyorgarlikka muhtoj. An'anaviy o'qitish usullarini texnologiya integratsiyasi bilan muvozanatlash ham e'tiborga olinadi.

Xulosalar:

Zamonaviy pedagogik texnologiyalar ona tili va adabiyot darslarini bugungi o'quvchilarning turli xil o'quv ehtiyojlarini qondiradigan dinamik, interaktiv tajribalarga aylantirish imkoniyatiga ega. Natijalar yaxshilangan ishtirok va o'rganish natijalarini namoyish etadi. Biroq, muvaffaqiyatli amalga oshirish ehtiyotkorlik bilan rejalashtirish, o'qitish va tenglik masalalarini ko'rib chiqishni talab qiladi.

- Malaka oshirish: maktablar va ta'lim muassasalari o'qituvchilarni zamonaviy pedagogik texnologiyalardan samarali foydalanishni ta'minlash uchun o'qituvchilarni tayyorlash dasturlariga mablag' sarflashlari kerak.
- Tenglik va kirish: raqamli bo'linishni bartaraf etishga harakat qilish kerak, bu esa barcha talabalarning texnologiyani takomillashtirish uchun zarur qurilmalar va internet ulanishlariga kirishini ta'minlaydi.
- An'anani innovatsiyalar bilan uyg'unlashtirish: an'anaviy o'qitish usullari va zamonaviy texnologiyalar o'rtasida muvozanatni saqlash ona tili va adabiyot darslarining mohiyatini saqlab qolish va raqamli vositalardan foyda olish uchun juda muhimdir.
- Uzluksiz baholash: texnologiya integratsiyasining ta'lim natijalariga ta'sirini muntazam baholash o'qitish usullarini takomillashtirish va rivojlanayotgan ta'lim ehtiyojlariga moslashish uchun juda muhimdir.

Xulosa qilib aytganda, zamonaviy pedagogik texnologiyalar ona tili va adabiyot darslarini yanada qiziqarli va samarali qilish uchun istiqbolli yo'lni taklif etadi. O'ylangan rejalashtirish, o'qituvchilarni tayyorlash va teng huquqli kirish majburiyati bilan o'qituvchilar o'z o'quvchilarida til va adabiyotga muhabbat uyg'otish, ularni raqamli savodxonlik muhim mahorat bo'lgan kelajakka tayyorlash uchun texnologiya kuchidan foydalanishlari mumkin.

ADABIYOTLAR RO'YXATI

1. G'ulomova M.X., Sobirova N.K. Yangi innovatsion texnologiya yordamida ta'lim samaradorligini oshirish usullari – T.: 2009
2. K.Usmonova. Adabiy ta'limda ilg'or pedagogik texnologiyalar. Toshkent, 2015 y.

3. N.Sattarova. Ona tili va adabiyot faniga ixtisoslashgan maktablarda o‘quvchilarni tahlil qilishga o‘rgatish usullari. Buxoro. 2016 y.
4. www.pedagog.uz
5. www.ziyonet.uz

